

A u vhulunga vhafu pp 1a-c, -20*
begins

pp 1-20
Ser 37(1) No 22 (7 1/2 p typed)
written by: Ludwig S37
K44/6 Muduvhadzi
12 Aug. 1938

pp 1a K44/6
Kha haya a vhafu, huna phambano
ana.

indicated

1. Kku ku vhulungele kwa muthu musiwana
 2. Ku vhulungele kwa mukama, na khosi thukhu.
 3. Ku vhulungele kwa khosi khulu.
 4. Ku vhulungele kwa vhasadzi wa afa e muthu wa thavhela.
- Marfha, ri vbona ku phambanele, nga afa ha vathu ngabo vha hudzwa ngabo.

Haya madzina a riwaivha, ridi a avho vathu vho di dinaho nga u nyametshela aya marfunga vhothe vha amba zwine zwa fanana naho vhaiwe vha sa zwi divhesi.

Ndo thoma u elekanya uri muthu ane a nga vha o fanela u zwi divhesa, u fanela u vha e maine kana nangau.

s. 37

K44/6

S. 37

p 16 Huna nda ya kha vhatu vhararu,
 wa uthama ndi maina, na vharawe vha
 vha vhili. Vhona ngevha:-
 Tshikunde Luthoda. ^{Vshakhuma}
 Davhane Mukhodobwane. ^{ba Mulangaphu} ibidem
 na Cornelius Meluhani. ^{Vshakhuma}
 Havha vhothe, vho
 anetshela zwathe zwina zwa fana
 na zwa nda anetshelwa nga wa u
 thama. Ene u a zwi dixha ngauri
 hothe huna muthu a vhulungwa hone
 vha ainxela u mu vhidza. Ndixho yawe
 ya bayo mafhungo ifha i afhira ya
 hamba vharawe.

S. (37)

Musiwana wa Munna.

K44/6

1c

S. 37

Vha vanda ndi vhatu shane sha
ofha lufu nga maanda. Huno musi
muthu a tshi kha di lwala, muthu
u wana vhoona tou hangane sha sa
dishi tshine sha nga tshi ita, sha
nge vhasi avali anga fa u tou
sha bairo mbiluni dza vho salaho.
Huno musi ofa, hu tou sha mulingo
wa tshililo vhatwani sha tshi
lilela we a fa.

Tshine tsha tou sha
kumbo vhekuma ya uvi sha ofha
nda uvi a sha fumi na u
sendela tsvi ha mufu, na u mu
kwama a sha mukwami, huno
musi zwo ralo, a sha u shuyi sha
tendela vhana sha tshi vhoona muthu
o faho.

Milayo ya hone i x tshilela
vhatu sha hone. Avali muthu e
musiwana, u fanela u vholungwa

Foll. p. 2

(Lenebo....)

s. 37

K44/6 2.

S.37

kenelo dusha nga madekwana, hu pfi
ndi uri mufu wa musiwana ha
lali, a shwaga e muthu fhedzi.

Awali a looka huna shathu, sha
sha a khottha milenghe yawe, a tou
nga muthu a lala a pfurra, uri zwi
konadze musi a tshi vhophiwa.

Na ziwanda zwi na mulayo wazwo,
zwi a tanganywa sa zwi la muthu
a tshi losha fhedzi zwa khotthiwa
zwa ^{lo} kha mulomo, sa uri zwi si
dine. Hano, awali a fa hu sina
muthu, a fa nasha milenghe, sha a
mavema kha khotthola na khuli
uri a khottho na kha kubudalasha
Hano musi vho fhedza u mu khottha
sha a dha nguwo dzwo dzawe,
sha mu putela ngadzo ob sha dha
bopa shafu sha mu pombedza
ngalo, ha kona u bwawa tshi
shilatha hune a bwelwa hone.

Ato

s.37

37

K44/6

3.

s.37

Kha hayabo, a vha sokou lahelesisa
muthu o fako thungo inwe na inwe,
huma thungo ine vha lahelesisa yone.
Mulayo uri tholo i lahelesa shukalanga
ngauri ndi loue sia la vha phano
shulafuni na shuphani. Huno vhambedzi
na vha vharonga i vha lahelela
shhipempe ndi wone mulonga wabo.

Musi vha vha dzhenisa mulindini, vha
a vha fukedza.

Zwo ralo, hu a shidwa
nanga, yes yone i a nuna muwadzi
u la mufu uri a ye u ka
madi mulamboni, a da a a dudledza
ha tangwiwa nuna wa tanghe na
phedzi uri vha si pfe shutungu ha
lufu lwa mune wabo, ~~tanabo~~ huffi
vha tshi ralo ndi uri vha a
ilafhiwa.

Nga murahu hu a bikiwa
mshonga, musu wo ke shibva vha
u isa lididani vha u la mufu,

37
 37

K44/6 4

S. 37

nga matshelo wa fhiwa tanghe na
 phedzi uri shanwe, sha nwa sha
 phedza.

Ha kona u bitwa vhuswa ha
 mulumo, kothu vhuswa, vhu tangiwa
 tanganyiwa ts mbehu ogothe, Mashelle,
 Luhele, mufhoko, makaha na djiwe,
 Musi ho vhubva, vhu a tanganyiwa na
 musu mushonga, ha kona u achiwa
 kha ndilo. Musi vhu tahi liwa, a vhu
 tou rivatwa nga tabanda, muthu u
 gwadama nga khokhola, a tou ienza
 nga mano hwan thoma u pfela
 phasa, lwa vhubhili u a mila, a di isa
 phanda, a tala u a takuwa ha dghena
 mivwe, vha valo sha vhuva sha fhela
 o vhothe nga lushaka.

Musi muthu o loha hu kale, hono
 tou fhela mivwedzi ine ya nga
 swika miraru, hu a kuvhanganiwa
 vhothe nga lushaka, ha ingiwa
 halwa vhungi, nga a la makhela

37
s. 37

K44/6 5.

S. 37

a ula mufu. Dewha ~~ku~~ line kalwa
 ha mwiwa ngalo, hu thaviwa mudi
 khulu i no pfi ndi ya tsindi ya
 tsindi ya mufu, ha nangwa kha
 ohula, lila li hulwane, nga phala he
 la phala ngabo, hune la tou nga
 khudo, vha shela shela mbekha dzothe,
 nga ^{kyhambanel} kwadzo, vha ~~ku~~
 tuwa na lo vha ya vha tu bwela kha
 livhida la ula mufu.

Musi tho phedza hezwi vha a dzhia
 mavhele a ula mufu dothe nga
~~mudi~~ mudi, mudiwe na mudiwe a dzothe
 ziwanda zwawe, vha tuwa sho ita
 thehekanya, vha swika tshilathani,
 mudiwe na mudiwe u hasha ita
 mben ya mavhele kha tshilatha
 ya tshanda tsha munde, ye a fara
 nga tsha u la, u huna nayo
 o i fara. Vha shuya, vha nwa
 ohula kalwa vhu no pfi ndi
 mudiwe, ho ingiwaho nga

37
37

K44/6 6

S. 37

nga mashele a u la mufu.

Mawhele a houla mufu, ha ngo
fanela u sala, ngauri hu pfi ha
konu u ita mbehu, ruune wao a
si tshelo.

Arati kwana a shudjisa
ari, rna babe vho ya ngafi, a sha
shuyi sha mu shudja mafungo ngolo.
hu ngo pfi o liwa nga phela, kana
o humbiwa nga mulambo naganzi.
Halwa ho fhela ndi hore shathu
sha tshu thoma u takala sha
hangwa a lufu.

Mulayo wa tshalo u pfi ndi
u tshu bwa muthu a swike nga
makombo kha muthu wa musiwana.

17

37
37

K44/6

7

S. 37

Khosana na Mukoma.

Mukoma na Khosana, ndi vhafuwi, huno
vha na kholomo na dziringu na orbudji
ndi dhusi khosana yo fa, a sha soko
u i bwela, hu a thashiwa kholomo,
ya u mu shulunga.

Antumbi u putelwa
nga iwenda mutshena une shari ndi
Sila, ha dhiwa mukumba wa ila
kholomo wa puti ula mufu nga heneho
shunamaini ha wo, ndi uri na muthu
asi sinele ntha ha mavu, a sinele kha
kholomo.

A fha hu vbonala uri na hu
khou vha na milayo ya u bwa
tshalo tsha mufu. Na hone a^{hu} sokou
thoma muiwe na muiwe u bwa,

dusi muthu o fa, hu vhidziwa ranga.
yone ida ya thoma u tungula
ya wana muthu o fanelaho u
rema a fho hune mufu a fanelaho
u laziwa hone.

37
37

K44/6 8.

S.37

Hu a whidzwa vhothe vha ulwa lusaka,
a tungula vhe hone, humo thangu dzi
do vha sumbedga we a fanela u th
thoma u bwa. Avali u yo muthu a
has siho, kana dzo sumba a re
makhuwani, riwana wawe u fanela
u dghia dzembe u ni a vhe ene a
thomaho u bwa. Humo a tahi bwa,
u do ambelela ari: 'ndi a rema
mre hafha ndi tahi itele meanga kana
khotsianga kana malume a siho fhan
ane a vha malume kana mmame kha
iwa mufu'. Aduni ndi uri onayo ane
a rema o tendelwa nga u la mufu.

Humo hafha hume mufu a yo
lala hone, a hu khetthiwi nga vhatlu,
hu sumbedga thangu, humo, dzothe
dzo tenda, ndi uri uri ene
mune mufu o tenda u lala
henefho.

Avali ho bwa muma, hu
tshela murathu wawe u bwa

37
37

K44/G 9.

G.37

o. shaiwe shabwi vha kona u
bwarho.

U ita hezwi zwothe, ndi uri a sho
shane vha bwa vhasi thes tangane
na zwickhukhuliso, sa matombo, ngauri
a nga vha kumisa u bwa u swika
ghasi kha muelo, muelo wa tshalo
itshi ndi u swika kha mabopwa,
kha avho vane vha sa do fukulwa
nga murahu ha tshifhinganyana.

Avoli e wa u fukulwa, vha swika
swikisa kha khundu, u itela uri
zwi si vha kondole nga murahu ha
~~mu~~ minwahanyana musa vha tshi do
mufakula, uri a iswe kha tshalo
khuu tshiswa.

Musi a tshiya tshaloni, hu
farat vhalo vhe vha sumbiwa nga
thangu, minwe u fara thoko, minwe
a fara mileuzhe, vhanghi vha kona
u thusa, mathungo, ngauri hupfi vha
sa fara, ha takuvi thovhoni.

31
S. (37)

K44/6 10

S. 37

Vha kwali vha shidzwa u pfi dziphela.
 Ansi vho mu dzhisa a fha tshaloni, hu
 thoma vhalo vha vho vho nangwaho nga
 thangu vane vha pfi vhotendelwa nga
 mufu, u fukezha mavu, dziphela dya
 kona u shumisa.

Nga matshelo, Nanga i
 a thavisa vingu i sina muiwe
 mushala khayo. Yo thaviwa, hu a
 hamulwa most muswane, wa shelwa
 khalini khulu, vha dz dzadisa nga
 madi a fhisaho. Nga thungo, hu a
 vheva iwe khali ya madi a no
 rothola, yone i shelwa na musonga.

Ansi vho valo, Nanga i a thoma
 u handulula vhalo vathu nga ala
 madi a no fhisaho e a Vanguwa na
 muswane, huno na muiwe wa vhalo
 vhe vha felwa, u a takuwa, a
 isna tini ha vhalo vhe ila khali
 ya madi a no rothola, a valovo
 u handulula vathu nga murahu.

37
 Δ. (37)

K44/6

11.

S. 37

Hezwi zwothe zwi tshi itwa ndi uri
 vha tamba lufu.

Iha wonoyo mulilo, hu a
 dzheniswa dzembe la tshivenda la
 kale, uri musi vho fhedza u tamba,
 li shelwe ene ala madi e a sludedza
 mutsi u tshi duba, vha a dzha
 lukhaha vha tshi khurumela, ha
 vha u aashela mutsi wa ilo dzembe.

Musi hezwi zwo fhela, musadzi
 mulaulwane wa ene mufu u a dzha
 luselo a lu tenengezha, Nanga ya
 dzha lila dzembe na tombo, a tshi
 khokhonya dzembe ilo nga cila tombo
 nga ntha ha lwone luselo.

Hezwi zwothe zwi tshi itwa
 ndi uri mazambo a ene musadzi
 a si shavhe musi mufu a tshi
 thona u sina.

Nanga ^{na} thaohela vhalo
 ohasadzi vha ene mufu.

111

s. 37

K44/6

S. 37

A Khosi Khulu.

khosi khulwane, i ngasi fanyisa na
 o vhabhu vhaiwe, ngauri ndi mu
 hulwane kha vhaiwe.

Arali madzisha
 a xa, (ndi uri arali a fa.) a zwi
 tawhanyi u ambiwa, khamusi na
 nwedzi u nga phela, na oha benefit
 mudini oha sa athu u zwi
 diha, zwi tahi dihiwa nga oha
 maine fhedzi. Hano ohone a oha
 zwi ambu, hu sokou pfala uri
 o thamusanda o vhausa biso, u tou
 swika vhaiwe oha tahi tou delwa
 nga mihumbulo ya uri madzisha a
 fanela u oha o xa, kha vi sa
 pfi vukhuvine ha thobele.

Amisi o dzama, oha a ombela
 o khokho nga ngomu nduri, oha
 ita marululu uri a si liwe
 nga zwiwungu arali o ladzwa
 fhasi. Nga fhasi ha marululu
 oha oha sambelo la uri

37
s. (37)

K44/6 13.

S. 37

avali mapfura awe a tshi rotha
a rothele khalo. Mapfura ago ayo
a pfi a tanganywa nao ~~nao~~ musu
hu tshi shulwa dzi-ndu. U ralo
hu pfi ndi uri vathu vha delwe
nga mashudu.

Nduri iyo, u a dzula a
fhedza minwedzi mitanu kana mitanu-
na muthi. Yone ndu i a valiwa
ya hulwado hulungwa uri na kha
thanga uri munukho u si pfale
ngai nda. Vha a hulungatho na
kha. Vothi uri na muya u si
dhele.

Dusi itsho tshikhathi tsha u mu
shulunga tsho swika, vha thasha natphulu
ntawu i sina muiwe mukala, vha
dzhia shekha la putela u la muthu.

Nga doo itshi tshikhathi hu do
vha hu si tshena muthu o no lou
vha marambo fhedzi ndi hezwi u do
~~la~~ a si tshena tshileme.

37
4. (37)

K44/6

S.37

Vha aghia marambo othe a uyo
muthu a vhalwa nga mirado naho
vha sa diishi uri ndi mangana,
O wal wanala othe, a a vhewa kha
lila shevho nga henefho vhanamani
halo, thoho yone ya vhewa ntha
ha marambo othe, tsha vho tou vha
tshiputo tsha muthu.

Tshalo tsha hone
tshi tshi bwiwa, a tshi fanyou na
tsha vhatu vhaiwe fhedzi, tshone tshi a
itiwa khuda, ndu uri musi tsho
vho swika fhase, tshi a bwiwa nga
thungo uri mavu mavu a si tou
mutsika. tsho Heno vha tshi nu
dzhemisa, vha di tou nu vesebedza
bunengi khudani.

Kha a u bwa tshone tshalo, zwi
aniza u fana na kha a
dzhikhosana, phambano ndi yoneyo ya
khuda.

Hu a ingiwa halwa vhungshi ha

K44/6

15

S. 37

37
s. 37

dzumo, haka nanga khulwane dza
fara vhatu vha apha mndini
sa kha dyikhosana.

Nga ilo dutha
la u, vbulungwa ka khosi, ku a
lila tshikona, ndi uri vhatu khosi
i tshi imelwa, i ku lidzwa tshikona
ndi uri nga tshikona ndi hone
vhanghi vha tshi zwi pfa uri vuvana
ha tshiko.

Andut
Andut heila ye a vha a
vheva khayo a i sokou vulwa,
i vulwa nga nga u yo ane a do
de vha khosi, huna ene u vbulungwa
nga vho makhadzi kuvulele kwa yo.
Musi a i vula vhatu vhanghi
vha a thoma u dika ane a
do de vha khosi.

Dzi to Dyikhosi dza the
dzi vbulungwa zwiifoni henefo
he vohhotse kha ene vha
vbulungwa hone.

37
s. 37

K44/6 16

S 37

Arali a fa a sa athu u dya,
 tsh kana a sa athu u dyewa, a nga
 si iswe kangei zwiifhoni u pfi ndi
 tshipofu, huna u buelwa henefho
 mudini we a jela khawo.

A vha fumakadzi

Vha a buelwa u fana ^{na} vhanona,
 zwi a fhambana arali o fa e
 na thumbu.

Arali musadi a fa e na
 thumbu, vhari ho fa mitumbu mishili
 huna tshililo tshi a hulako.

Tshalo tsha u yu muthu a
 tshi fhambari na zwiuwe, fhedzi
 ndi uri tshone tshi fanela u
 shelwa madi. Arali vha sa
 furu u shela madi, ha buelwi
 a fho tsh tshini ha haya, u
 vha iswa lurofheni kengei
 lunwenweni vha a fhenda henefho

37
s. (37)

K4416

17

S. 37

aha mu ophensa ngomu. U shela
tshalo madi, ~~ndi~~ ndi uri zwi fane
na heneho luofheni.

Hezwi zwothe zwi tshi itwa ndi
uri shari mulea i nga si
ne arali a vhlungwa fethu
ho omaho.

Zwi pfi zwi a ila
arali musadzi a buelwa na
thumbu yo ralo, na mumma
wawe a nga si tsha delwa
nga mashudu, ndi zwone zwine
zwa tva pfanelo dzawe uri
a phule thumbu ya unyoyo
musadzi uri hu bve muya.

Na hone hu pfi a zwi konadzi
uri muthu uyo a fe na nama
& ye ene mumma a ita, huna
ya buelwa a songo i
vhona. Ndi zwo hezwo zwine
zwa mu ita uri a phuleho
zwi sa do tshihela Mashudu

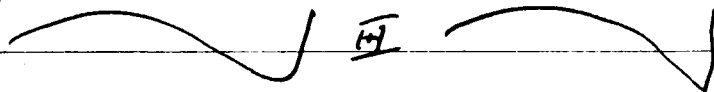
37
s. 37

K44/6 18 S. 37

a ne a kha oida.

Hu vhalaelwa u pfi na mmasodji
a ne anga nudgea u do fa
nga u valo.

Na hone hezwi hu pfi
ndi u murela mhwalo we a
nu hwesa. Zwo' valo masludu
a we a do vhuza, na murela
i do na.

A dzinwe Tshaka.

Kha tshaka hedji, ri a dhona
uri vha tshila nga ya vho ndila.

Qoali muiwe wawho a fa, u
a lwelwa a fhedga muiwaha
nyana, vha dhona a fho Mutani
a vha sa takali, muiwe a tshi
dhona khombo vha ya nangani,
vha tungula, ka pfi ndi
mugesel-gede u khou vhalalla

37
37

K44/6

19.

S 37

uri ndi funa u iswa hure
na rsha bashu, kana shangoni
la bashu. Zwo ralo, vha thava
kholomo, vha dyha sheho, vha
ya vha bwa tshila tshalo, vha
dyha othe marambo nga mirado
vha a thala, vha pputa nga
lila sheho, sha mu isa hayani
hawe, beneho hure a funa
hore. Hure musi sho mu bvisa, u
vha thona u thona shukhwine
ha milingo, ha malwache na zwiwe
a funa.

Uhane vha ita zwenegwe
ndi vha Ishakuma, vha Lwamondo,
na Uhandalamo.

Musi vho mu
fukula, vha a mukwala nga lenelo
sheho, vha mu isa hure a funa.

Awali vha vela vho mukwala,
beneho hure vha awela hu a
dihiwa, ha mbo di dihiwa uri

37
s (37)

K44/6

30 *

S. 37

ndi Tshiaaveloni humo muinwe na
muinwe a tahi da benefho u a posa
tari kana a pfela mare kana a
posa tondo. Humo thone thone vha
a fho fhehu a vha di thoma vha
awela, nangwe hu vhusiku, a nga
si fhire hu u itela u hulisa
wa hawe.

Hu singa avali mutlu o
fela makhuwani, vhari u a tshiswa
nga nanga na vha hawe. Hu thawhiwa
nga i sina muinwe mukhala, ha
bwiwa tshalo, ha vhusungwa yone
thoho yayo ya lavhelesa mulongo
wa hawe, ha vha hone vha na
tshilatha tshawe.

(+)

End. S. 37.